

نقش خلاقیت معلمان در کیفیت تدریس

مؤلفین:

محسن بهروزی

رضا شفیعی

زهرة نوریان

www.ketab.ir

سرشناسه	: بهروزی، محسن، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: نقش خلاقیت معلمان در کیفیت تدریس / مولفین محسن بهروزی، رضا شفیعی، زهره نوریان.
مشخصات نشر	: مشهد: انتشارات جالیز، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۵ص.
شابک	: ۵۵۰۰۰۰ ریال 9-826-263-622-978:
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۸۶ - ۱۰۵.
موضوع	: تدریس اثربخش
موضوع	: Effective teaching
موضوع	: تدریس خلاق
موضوع	: Creative teaching
موضوع	: آموزش و پرورش - نوآوری
موضوع	: Educational innovations
شناسه افزوده	: شفیعی، رضا، ۱۳۶۶-
شناسه افزوده	: نوریان، زهره، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره	: ۳۷۰۲۵LB
رده بندی دیویی	: ۱۰۲/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۲۸۳۱۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیا

نقش خلاقیت معلمان در کیفیت تدریس

محسن بهروزی، رضا شفیعی، زهره نوریان

ناشر: انتشارات جالیز

چاپ: اول، پاییز ۱۴۰۰ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۱۰۵

قیمت: ۵۵۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۳-۸۲۶-۹

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرائی: سعید محمد مهدیزاده فیض آبادی

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۱۰	مقدمه
۱۴	خلاقیت در تدریس
۱۸	اهمیت تدریس موفق
۲۲	خلاقیت
۲۲	روشهای تدریس غیرمستقیم
۲۳	روشهای تدریس مستقیم
۲۴	خلاقیت و فرایند شکلگیری آن
۲۴	ماهیت خلاقیت
۲۵	ابعاد خلاقیت
۲۶	نظریه شناختی
۲۹	نظریه انگیزشی
۳۰	نظریه تعاملی استرنبرگ
۳۰	۱- جهان درونی
۳۱	۲- تجربه
۳۲	۳- دنیای بیرونی
۳۲	۴- سبکهای فکری

الف- کارکرد حکومت	۳۳
ب- اشکال حکومت فکری	۳۴
ج- سطوح فکری	۳۴
د- میدان و حوزه خود حکومتی	۳۴
ه- یادگیری	۳۴
الگوهای فرایند خلاقیت	۳۵
الگوی والاس	۳۶
الگوی بارون	۳۷
الگوی آمابیل	۳۷
تدریس	۳۹
مفهوم تدریس	۳۹
الگوهای تدریس	۴۰
خانواده الگوهای پردازش اطلاعات	۴۲
خانواده الگوهای تعامل اجتماعی	۴۲
خانواده الگوهای رفتاری	۴۳
خانواده الگوهای رشد ویژگیهای فردی	۴۳
روش های تدریس	۴۴

۴۴	روشهای تدریس مبتنی بر انتقال مستقیم
۴۴	۱- روش یادسپاری
۴۵	۲- روش سخنرانی
۴۶	۳- روش نمایش علمی
۴۷	روشهای تدریس مبتنی بر تعامل
۴۷	۱- روش مشارکتی
۴۷	۲- روش پرسش و پاسخ
۴۸	۳- روش بحث گروهی
۴۹	روشهای تدریس مساله محور
۴۹	۱- روش تدریس آزمایشگاهی
۴۹	۲- روش گردش علمی
۵۰	۳- روش اکتشافی
۵۱	تدریس خلاق
۵۱	مفهوم تدریس خلاق
۵۲	عوامل موثر بر تدریس خلاق معلمان
۵۶	فنون خلاقیت در تدریس
۵۶	۱- بارش مغزی

- ۵۶ ۲- ارتباط اجباری
- ۵۶ ۳- گردش تخیلی
- ۵۷ ۴- فن گروه اسمی
- ۵۷ ۵- تفکر موازی
- ۵۸ ارتباط و نقش آن در تدریس
- ۵۸ مفهوم ارتباط
- ۶۰ عناصر ارتباط
- ۶۲ انواع ارتباط
- ۶۵ کنش و واکنش کلامی
- ۶۶ مفهوم کنش و واکنش
- ۶۶ کنش و واکنش آموزشی
- ۶۷ فنون تجزیه و تحلیل ارتباط کلامی
- ۶۸ (۱)- فن کلمه به کلمه (لفظ به لفظ) انتخابی
- ۶۸ (۲)- ثبت و ضبط رفتارها بر اساس چارتهای ترتیب نشستن افراد
- ۶۹ (۳)- تجزیه و تحلیل مذاکرات
- ۶۹ انواع من
- ۷۰ (۴)- تحلیل ارتباط کلامی فلندرز

توسعه اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در هر جامعه مستلزم تربیت اجتماعی افراد متفکر، سازنده و کارآمد است. آموزش و پرورش در این زمینه نقش اصلی را ایفا می‌نماید. نظام آموزش به عنوان یک نظام پویا و هدفمند دارای دو بعد کمی و کیفی است و رشد موزون، متناسب و متعادل این نظام مستلزم رشد هر دوی این ابعاد به موازات یکدیگر است. توسعه و گسترش کمی آموزش بدون توجه به کیفیت، مسائلی چون افت تحصیلی، وابستگی علمی، عرضه اضافی نیروی انسانی متخصص و عدم فرصت جهت خلاقیت را موجب می‌شود. هر چند توسعه و گسترش کیفی نظام آموزش نیز بدون توجه به کمیت، به محرومیت انسان‌ها از حق تحصیلات و افزایش تبعیضات اجتماعی منجر می‌گردد. در هر حال کیفیت نظام آموزش و ارتقاء آن پدیده‌ای نیست که یک کشور قادر باشد، بی‌اعتنا از کنار آن بگذرد بلکه همه کشورها باید نوسازی و تجدید کیفیت در نظام آموزشی خود را همواره مدنظر قرار دهند (قورچیان، ۱۳۷۳). لذا کیفیت و کارایی تدریس موضوعی است که از دیر باز مورد توجه تحقیقات تربیتی بوده و هست، و عوامل زیادی در کارایی تدریس دخالت دارند از آن جمله دانش و مهارت، تجربه، سن، جنس، میزان سواد و رشته تحصیلی معلمان، ویژگی‌های شخصیتی و اعتقادی معلم، برنامه درسی، میزان مهارت در برقراری ارتباط با دانش‌آموزان، فلسفه حاکم بر نظام آموزشی و... مفیدی (۱۳۸۳) بر این باور است: نقش معلم در حیات

تربیتی دانش آموزان از مهم ترین عناصر یک برنامه مناسب و مطلوب است و کیفیت آموزش آنان به وجود معلمان کارآمد و خلاق، موثر و آگاه بستگی دارد (به نقل از چراغ چشم، ۱۳۸۶).

داشتن معلمان خلاق و نوآور در نظام آموزشی بسیار مهم و حیاتی می باشد زیرا آموزش و پرورش با توجه به نیاز و وابستگی افراد جامعه به آن می تواند نقش زیادی در پرورش تفکر خلاق و افراد کاوشگر و مشکل گشا ایفا کند. مدرسه می تواند قدرت اندیشه و مهارت های ذهنی دانش آموزان خود را چنان تقویت کند که به راحتی بتوانند برای دست یافتن به راه حل های مناسب و واقع بینانه به خلق ایده های نو بپردازند. دستیابی به چنین امری مستلزم وجود معلمان خلاق و متفکر در نظام آموزشی می باشد (عجم و صباغیان، ۱۳۸۷). سام خانیان (۱۳۸۴) می گوید: قلب عملکرد معلم در رابطه با یادگیری خلاق، شیوه های تدریس مناسب اوست. مواد و محتوای آموزشی باید با توانایی ها، آمادگی و تجربیات پیشین دانش آموزان متناسب باشد و فرصت مناسب برای فعالیت های یادگیری چند گانه اعم از فعالیت های کلاس و خارج از آن و فعالیت هایی که حواس مختلف و بیشتری را طلب می کند، فراهم آورد. با غنی سازی محیط آموزشی در چهارچوب ضوابط برنامه، محیط تقریباً مناسبی برای دانش آموزان فراهم می شود تا آن ها به توسعه اطلاعات، تفکر، تقویت اعتماد به نفس و خودشناسی اقدام کنند؛ یعنی چنین محیطی می تواند زمینه های پرورش خلاقیت را فراهم کند.